



Заява у зв'язку з грубим порушенням представниками держави у фондах державного соціального страхування принципів соціального діалогу при здійсненні управління соціальним страхуванням

Основою соціального захисту працюючих в Україні є система обов'язкового соціального страхування, яка забезпечує нині надання матеріального забезпечення та соціальних послуг у разі хвороби, нещасного випадку на виробництві, безробіття, а також у старості та в інших випадках. Цей досвід взято з європейської практики, відповідні права застрахованих осіб гарантуються Конституцією, законами України, Конвенціями Міжнародної організації праці, Європейським кодексом соціального забезпечення.

На початку 2000-х років в Україні створено страхові фонди, які (крім Пенсійного фонду) є некомерційними самоврядними організаціями . Бюджети фондів формуються в основному за рахунок внесків роботодавців та самих застрахованих осіб, управління фондами здійснюють правління, сформовані з представників держави, об'єднань роботодавців та всеукраїнських профспілок - законних представників застрахованих осіб.

Завдяки конструктивному діалогу трьох сторін у попередні періоди фонди надавали застрахованим особам поступово зростаюче матеріальне забезпечення і соціальні послуги.

Однак останнім часом у страхових фондах розпочалися деструктивні процеси, державна сторона в особі Міністерства соціальної політики України розпочала дії, спрямовані на руйнування соціального діалогу в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, порушення паритетності в управлінні фондами соціального страхування, усунення застрахованих осіб, представниками яких є профспілки, від прийняття принципово важливих для людей рішень.

Затвердження бюджетів фондів соціального страхування, статутні та кадрові питання по призначенню чи звільненню їх керівників уже майже виведені з-під тристороннього управління та здійснюються державною стороною одноосібно чи в зговорі з представниками роботодавців.

Триває практика нецільового використання коштів Фонду соціального страхування на випадок безробіття. Так, значна частина коштів його бюджету використовується на утримання державних установ. Тобто, за рахунок страхових коштів утримується не лише багатотисячний штат Державної служби зайнятості України, а й інші державні структури.

Однак і цього мало, вже готується наступний крок - законодавчі пропозиції щодо одержавлення майна фондів соціального страхування, яке було придбане за страхові кошти застрахованих осіб. Під тиском державної сторони належні фондам приміщення протиправно реєструються як державна власність. Немає сумніву що там незабаром поселяться різні держустанови або ж ці об'єкти буде розпродано.

Такий стан справ – не що інше, як підміна колегіальних рішень та законодавчо визначених засад соціального діалогу диктатом однієї – державної сторони, в руках якої одночасно зосереджено функції управління, державного нагляду і право вето на соціальні видатки з бюджетів. Залишаючи тим самим двом іншим сторонам соціального діалогу функцію підпорядкованих спостерігачів.

За таких умов права та інтереси самих застрахованих громадян відверто ігноруються, державною стороною останні роки блокується підвищення рівня страхових гарантій, зокрема досі залишається нижче конституційно визначеного рівня та не відповідає вимогам ратифікованих Україною конвенцій МОП мінімальний розмір допомоги по безробіттю. З 2015 року не відновлено санаторно-курортне лікування застрахованих осіб за рахунок страхових коштів, яке вкрай необхідне для профілактики захворюваності і відновлення працездатності працівників, особливо зайнятих у шкідливих та важких умовах.

Законодавством встановлено: роботодавці сплачують страхові внески на користь застрахованих осіб, самі ж застраховані є членами страхових фондів. Тому вважаємо за необхідне перейти до формування органів управління у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування двома сторонами – а саме національними репрезентативними об'єднаннями роботодавців разом з представниками Уряду та національними репрезентативними об'єднаннями профспілок.

Функції держави мають полягати у забезпеченні створення законодавчої регулятивної бази та здійсненні нагляду і контролю за надходженням та використанням страхових коштів.

У зв'язку з порушенням державною стороною принципів соціального діалогу в системі соціального страхування та практичним блокуванням можливості соціальних партнерів реалізувати свої законні права, профспілкова сторона як представник інтересів застрахованих осіб заявляє про призупинення своєї участі в роботі правління Фонду соціального страхування України та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Вимагаємо від Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. невідкладно провести зустріч з представниками СПО об'єднань профспілок з розгляду та прийняття узгоджених рішень з критично важливих питань:

1) з метою унеможливлення прийняття рішень в обхід позиції жодної з сторін відновити паритетність в управлінні фондами соціального страхування шляхом внесення змін до нормативних актів стосовно порядку прийняття правлінням рішень більшістю голосів від кожної представницької сторони;

2) внесення змін до законів з загальнообов'язкового державного соціального страхування щодо формування складу правлінь страхових фондів на двосторонній основі, а саме - представниками профспілок та роботодавців, залишивши за державою здійснення державного нагляду і контролю за діяльністю фондів соціального страхування, що дозволить усунути конфлікт інтересів серед представників держави;

3) законодавчого встановлення з метою гарантування дієвого соціального захисту застрахованих осіб, передбачених ратифікованими конвенціями МОП, Європейським кодексом соціального забезпечення та Конституцією України мінімальних норм матеріального забезпечення та соціальних послуг, зокрема, відновлення санаторно-курортного лікування, у системі соціального страхування.

У разі не реагування Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. на зазначені у Заяві пропозиції керівники Всеукраїнських репрезентативних профоб'єднань – суб'єктам СПО звернуться зі скаргою про порушення прав профспілок у соціальному діалозі до Міжнародної організації праці та доведуть дану інформацію до відома Європейського соціально-економічного комітету.

Повідомляємо застрахованих осіб та роботодавців, що вирішення вказаних питань та відновлення участі профспілок у діяльності фондів соціального страхування знаходяться у компетенції та цілком залежать від керівництва Уряду України.

30 травня 2018 року
представницький

Спільний

орган об'єднань профспілок